

RADNI ODNOSI

1. Izvanredni otkaz ugovora o radu i zahtjev za sudski raskid ugovora o radu.

Iz obrazloženja:

Predmet spora je zahtjev tužitelja za utvrđenje da je nedopuštena tuženikova odluka o izvanrednom otkazu ugovora o radu.

Naime, sporno je između parničnih stranaka je li tužitelj izdajući predračun gostima za izvršenu ugostiteljsku uslugu od 70,00 kuna izvršio povredu radne obveze zbog koje nastavak radnog odnosa nije moguć, u smislu članka 116. Zakona o radu (N.N., br. 93/14. i 12/17. – u daljnjem tekstu: ZR).

Kako je tuženik smatrao da se u ovom slučaju radi o upravo takvoj povredi radne obveze, otkazao je tužitelju ugovor o radu izvanrednim otkazom. Prvostupanjski je sud presudom utvrdio kako je ta odluka o izvanrednom otkazu ugovora o radu tužitelju nedopuštena te je naložio tuženiku vraćanje tužitelja na posao.

Protiv ove presude žali se tuženik i to zbog svih žalbenih razloga predviđenih zakonom, predlaže da se presuda preinači, a podredno ukine i predmet vrati na ponovno odlučivanje.

Za napomenuti je kako je tuženik tijekom postupka istaknuo zahtjev za sudski raskid ugovora o radu.

Osnovano tuženik u žalbi ističe da je neprihvatljivo i nelogično prihvatiti tvrdnju tužitelja da je

uobičajeno izdavati predračune za izvršenu uslugu u ugostiteljskom objektu. Naime, predračun nije dokument koji predstavlja knjigovodstvenu ispravu i nigdje se ne knjiži. Stoga iznos koji se naplati na temelju predračuna nije evidentiran u dnevnom prometu kao prihod tuženika i kao takav na kraju smjene tužitelj ne bi bio u obvezi predati tako ostvareni prihod na temelju predračuna.

U suvremenim uvjetima poslovanja predračun ima elemente ponude, poziv kupcu, korisniku usluge, da izvrši uplatu za točno naručenu uslugu i proizvod, nakon čega će mu tek biti izvršena usluga ili isporučen proizvod. Ugostiteljskim objektima tipa restoran, kafić i sl. nelogično je poslovati po načelu predračuna jer se u tim objektima svakodnevno zaključi mnogo ugovora o kupoprodaji, u usmenom obliku, ponuda i prihvata ponude jesu istovremeni, kao i realizacija. Stoga je neuvjerljiva tvrdnja tužitelja da nije bio siguran u sadržaj izvršene narudžbe od strane gostiju jer je ta eventualna nesigurnost mogla biti otklonjena provjerom, za što je trebalo jako malo vremena i sigurno ne bi utjecalo na kvalitetu usluge, a otklonilo bi sumnju poslodavca da je postojala nakana tužitelja da protupravno prisvoji utržak.

Ugovor o radu zaključen između parničnih stranaka, s obzirom na prirodu posla, temelji se na odnosu povjerenja. Tuženik, kao poslodavac, povjerio je tužitelju da raspolaže, manipulira dijelom njegove imovine, novcem, dok je tužitelj radnjom koju je poduzeo na radu, a da za to nije bilo razumnog opravdavanja, stvorio sumnju,

gubitak povjerenja u pravilnost, korektnost rada tužitelja.

Naime, izdavanje predračuna od strane konobara nije uobičajeno u radu u ugostiteljskim objektima i slobodno se može reći da gotovo niti jedan gost prethodno nije dobio predračun, a zatim i račun za izvršenu uslugu. Tako izrečena konstrukcija od strane tužitelja, a dijelom i svjedoka je neuvjerljiva, nelogična, a poglavito kod činjenice kada se radi o narudžbi za cappuccino, espresso i vodu Jamnicu.

Temeljna razlika između računa i predračuna u konkretnoj situaciji očituje se u činjenici da izdani račun konobar mora opravdati polaganjem novca na kraju radnog vremena, kao dnevni utražak, a po izdanim predračunima ne postoji zaduženje konobara, ne evidentira se zaduženje te konobar nije dužan izvršiti polog novca na tu uslugu na kraju radnog vremena.

Nije od značaja činjenica da tužitelj nije izvršio naplatu po izvršenoj usluzi na temelju predračuna jer je po voditelju objekta tužitelj zatečen prije izvršene naplate. No, radnja koju je tužitelj napravio izdavanjem predračuna nedvojbeno znači gubitak povjerenja tuženoga u tužitelja kao korektnog, savjesnog radnika. Naime, tuženik kao poslodavac mora se upitati koliko često i u kojoj mjeri tužitelj to radi, koja pitanja su razumna i nije za očekivati da tuženik postavi pored konobara i nadzornika jer bi to bilo suprotno svrsi, cilju ugovora o radu.

Slijedom svega navedenoga, pozivom na odredbu članka 373.a stavak 1., točka 2. Zakona o parničnom postupku (N.N., br. 53/91., 91/92., 111/99., 88/01., 117/03., 88/05., 2/07., 84/08., 123/08., 57/11., 148/11., 25/13., 28/13. i 89/14. – u daljnjem tekstu: ZPP) drugostupanjski sud preinačio je prvostupanjsku presudu tako da je odbio kao neosnovan tužbeni zahtjev tužitelja da se utvrdi nedopuštenim izvanredni otkaz njegovog ugovora o radu te da ga se vrati na posao.

Kako smo ranije naveli, tuženik je tijekom postupka istaknuo zahtjev za sudski raskid ugovora o radu (dopunska presuda). Povezano s tim zahtjevom, treba navesti sljedeće: u procesnoj situaciji kada je tuženik tijekom postupka istaknuo zahtjev za sudski raskid ugovora, u okolnostima

konkretnog spora radi se o protutužbenom zahtjevu. Pravna teorija razlikuje tri vrste protutužbenih zahtjeva i to: koneksni, kompenzibilni i prejudicijelni protutužbeni zahtjev. Pod pretpostavkom da je takav tužbeni zahtjev istaknuo tuženik, u biti bi se radilo o nepravom, podrednom tužbenom zahtjevu. Kod nepravih, podrednih tužbenih zahtjeva sud može odlučivati o tako postavljeno tužbenom zahtjevu samo pod pretpostavkom da prihvati glavni (prvi) tužbeni zahtjev. Znači, sud može odlučivati o zahtjevu za sudski raskid samo pod pretpostavkom da utvrdi nedopuštenim otkaz ugovora o radu. U sudskoj praksi ustalilo se da sudovi, iako odbijaju tužbeni zahtjev za utvrđenjem nedopustivosti otkaza ugovora o radu odlučuju i o zahtjevu za sudski raskid ugovora koji ističe tuženik te odbijaju tužbeni zahtjev, iako se radi o nepravom, podrednom tužbenom zahtjevu. Kako je ovoj u konkretnoj pravnoj situaciji svrha pravne zaštite ostvarena preinakom tužbenog zahtjeva, o zahtjevu tuženika nedopustivo je raspravljati.

Županijski sud u Splitu, Gž R-872/2022-3 od 22.8.2022.

2. Izvanredni otkaz ugovora o radu.

Iz obrazloženja:

Predmet ovoga spora je zahtjev tužitelja za utvrđenje da je nišetna odluka tuženika kojom mu je izvanredno otkazao ugovor o radu, zahtjev da se naloži tuženiku da mu naknadi neisplaćenu plaću od donošenja te odluke do vraćanja na rad i zahtjev tužitelja da se naloži tuženiku da ga odmah vrati na rad. Također je predmet spora i eventualno kumulirani zahtjev tužitelja na utvrđenje da odluka tuženika kojom mu je izvanredno otkazan ugovor o radu nije dopuštena te da radni odnos tužitelja kod tuženika nije prestao i zahtjev tužitelja da ga tuženik vrati na poslove i radne zadatke koje je obavljao prije odluke o izvanrednom otkazu, kao i zahtjev za naknadu plaće od donošenja odluke o otkazu do vraćanja na rad.

Među strankama nije sporno da je odlukom o izvanrednom otkazu ugovora o radu od 9. srpnja 2019. tužitelju otkazan ugovor o radu na neodređeno vrijeme koji je sklopio s tuženikom 20. travnja 2005. i da je tužitelj podnio tuženiku zahtjev za zaštitu prava protiv navedene odluke, a o ko-

jem tuženik nije donio odluku, kao i da je tužitelj pravodobno zatražio sudsku zaštitu svojih prava.

Nije sporno ni to da je tuženik otkaz ugovora o radu tužitelju donio pozivom na odredbu članka 116. stavku 1. Zakona o radu (N.N., br. 93/14., 127/17. i 98/19. - u daljnjem tekstu: ZR), odnosno da se radi o izvanrednom otkazu.

Prvostupanjski sud nakon provedenog postupka utvrdio je sljedeće činjenično stanje:

- da iz odluke o izvanrednom otkazu ugovora o radu proizlazi kako je tužitelju otkazan ugovor o radu iz razloga što je 2. srpnja 2019. obavljen izvanredni tehnički pregled vozila marke Volkswagen transporter po nalogu policijskog službenika zbog opravdane sumnje da je vozilu ovjerena tehnička ispravnost, a tehnički pregled da nije propisno obavljen;
- da je 1. srpnja 2019. na istom vozilu tužitelj obavio redovni tehnički pregled na kojem je utvrdio nepravilnosti;
- da je 2. srpnja 2019. tužitelj ponovno na istom vozilu obavio ponovljeni redovni tehnički pregled kada je vozilo proglasio tehnički ispravnim;
- da je po nalogu policijskog službenika djelatnik Ž. S. 2. srpnja 2019. obavio izvanredni tehnički pregled na kojem je utvrdio 19 većih i 7 manjih nedostataka te je vozilo proglasio tehnički neispravnim;
- da tuženik u odluci o otkazu detaljno navodi koji su točno nedostaci uočeni na izvanrednom tehničkom pregledu te utvrđuje, a s obzirom na to da je od ponovljenog redovnog tehničkog pregleda pa do izvanrednog tehničkog pregleda prošlo samo 13 minuta, da isti nisu mogli nastati između ponovljenog redovnog i izvanrednog tehničkog pregleda vozila, konkretno 14 većih i 6 manjih nedostataka, dakle, da nikako nisu mogli nastati između ponovljenog redovnog i izvanrednog tehničkog pregleda vozila;
- da je tuženik pozvao tužitelja na očitovanje s obzirom na propuste u radu u smislu kršenja propisa i pravila struke, pri čemu je tužitelj naveo da nije uočio nepravilnosti zbog gužve toga dana kada je pregledao preko 20 vozila;
- da obranu tužitelja tuženik nije prihvatio jer je utvrdio da je toga dana tužitelj pregledao predmetno vozilo kao peto i posljednje, navodeći dodatno kako broj pregledanih vozila nikako ne smije utjecati na tijek tehničkog pregleda vozila i ocjenu ispravnosti istog, jer je točno propisano trajanje radnji tijekom tehničkog pregleda vozila, kao i kriteriji koji utječu na ocjenu tehničke ispravnosti vozila;
- da se u odluci o otkazu navodi kako je prije donošenja iste provedeno savjetovanje sa sindikalnim povjerenikom, koji se u svojem očitovanju suglasio s predloženom odlukom o otkazu;
- da je slijedom navedenog tuženik utvrdio kako nastavak radnog odnosa s tužiteljem nije moguć, zbog čega je donio odluku o otkazu;
- da i iz zapisnika o izvanrednom tehničkom pregledu vozila od 2. srpnja 2019. proizlazi kako je izvršen tehnički pregled vozila marke Volkswagen transporter te da je utvrđen veći broj nedostataka na vozilu, zbog čega je vozilo proglašeno tehnički neispravnim;
- da su u zapisniku taksativno navedeni nedostaci koji su uočeni, iz kojih proizlazi da se radi o nedostacima koji su vidljivi vanjskim pregledom vozila, jer ne rade uređaji za osvjetljavanje i svjetlosnu signalizaciju, prednje svjetlo za maglu, da su razbijeni ili oštećeni uređaji za osvjetljavanje i svjetlosnu signalizaciju te pokazivači smjera, da ne radi svjetlo za vožnju unatrag, da je razbijeno svjetlo za vožnju unatrag, da ne rade perači vjetrobrana i još čitav niz uočenih nedostataka;
- da iz rješenja MUP-a RH od 11. srpnja 2019. proizlazi kako je tužitelju oduzeta licenca za obavljanje poslova nadzornika tehničke ispravnosti vozila na vrijeme od jednog mjeseca;
- da iz zapisnika o redovnom tehničkom pregledu vozila od 1. srpnja 2019. proizlazi kako su utvrđena četiri nedostatka na vozilu te je utvrđeno da vozilo nije tehnički ispravno;

- da iz zapisnika o ponovljenom redovnom tehničkom pregledu vozila od 2. srpnja 2019. proizlazi kako na vozilu nisu nađeni nedostaci te da je vozilo tehnički ispravno;
- da je tužitelj imao mogućnost prije donošenja odluke o otkazu očitovati se o povredama koje mu se stavljaju na teret, čime je tuženik u cijelosti postupio u skladu s odredbom članka 119. stavak 2. ZR-a, prije donošenja odluke o otkazu;
- da iz dopisa Samostalnom sindikatu radnika tehničkih pregleda vozila u Hrvatskoj od 8. srpnja 2019. proizlazi kako je tuženik prije donošenja odluke o otkazu zatražio savjetovanje sa sindikatom, u kojem dopisu je sindikat obaviješten o povredama koje se tužitelju stavljaju na teret, dok iz dopisa sindikata od 9. srpnja 2019. proizlazi da je nakon uvida u dokumentaciju sindikat utvrdio da je suglasan s predloženim nacrtom odluke o otkazu tužitelju, a čime da je tuženik postupio u skladu s odredbom članka 150. ZR-a;
- da su iskazi saslušanih svjedoka u skladu s dokumentacijom koja se nalazi u spisu, s time što ni tužitelj svojim iskazom nije ni na koji način doveo u pitanje istinitost iskaza svjedoka, a iz kojih proizlazi da je tužitelj počinio opisane povrede obveza iz radnog odnosa koje mu se odlukom o otkazu stavljaju na teret.

S obzirom na navedeno, prvostupanjski sud smatrao je utvrđenim da je tužitelj radeći na svojem radnom mjestu nadzornika tehničke ispravnosti vozila imao osnovni radni zadatak nadziranja tehničke ispravnosti vozila i da je bio dužan vozilo u slučaju utvrđenih opasnih nedostataka proglasiti tehnički neispravnim, a što proizlazi i iz odredbe članka 34. Pravilnika o tehničkim pregledima vozila.

Budući da je prvostupanjski sud na temelju zapisnika o izvanrednom tehničkom pregledu vozila utvrdio da su na vozilu prilikom izvanrednog tehničkog pregleda utvrđeni nedostaci u takvom opsegu i takve prirode koja nije mogla ostati nepoznata tužitelju niti je moguće da tužitelj iste ne bi uočio, to je taj sud zaključio da je tužitelj proglašavajući vozilo tehnički ispravnim u situaciji kada isto ima vrlo lako uočljive opa-

sne nedostatke (razbijene i oštećene uređaje za osvjetljavanje i svjetlosnu signalizaciju, razbijeno svjetlo za vožnju unatrag, činjenica da ne radi sirena, oštećenje odbojnika, nedostatak aparata za gašenje požara itd.), počinio povredu obveze iz radnog odnosa koja opravdava donošenje odluke o izvanrednom otkazu.

Pri tome je prvostupanjski sud naveo kako iz iskaza svjedoka suglasno proizlazi da ne postoji mogućnost da bi svi ti nedostaci nastali između ponovljenog redovnog i izvanrednog tehničkog pregleda vozila, jer je svjedok S. R. pratio put vozila od stanice za tehnički pregled do momenta zaustavljanja, a između ponovljenog redovnog pregleda i izvanrednog tehničkog pregleda prošlo je svega 13 minuta.

Stoga je prvostupanjski sud zaključio da je odluka o izvanrednom otkazu dopuštena i opravdana, zbog čega je odbio tužbeni zahtjev tužitelja kojim se traži utvrđenje ništetnosti odluke o otkazu, odnosno utvrđenje njezine nedopuštenosti, a sve kako je to zatraženo tužbenim zahtjevom i eventualno kumuliranim tužbenim zahtjevom, pa su posljedično tome odbijeni i zahtjevi tužitelja za vraćanje na rad i isplatu plaće, jer da za prihvaćanje istih nema pravne osnove u smislu odredbi članka 124. stavka 1. ZR-a i članka 95. stavka 3. ZR-a.

Protiv te presude žali se tužitelj pobijajući je zbog svih žalbenih razloga iz odredbe članka 353. stavka 1. Zakona o parničnom postupku (N.N., br. 53/91., 91/92., 112/99., 88/01., 117/03., 88/05., 2/07., 84/08., 96/08., 123/08., 57/11., 148/11.-pročišćeni tekst, 25/13., 89/14. i 70/19. - u daljnjem tekstu: ZPP), s prijedlogom da se predmetna presuda preinači na način da se prihvati tužbeni zahtjev, podredno da se ukine i predmet vrati prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje.

Prema odredbi članka 365. stavak 2. ZPP-a drugostupanjski sud ispituje prvostupanjsku presudu u granicama razloga navedenih u žalbi pazeći po službenoj dužnosti na bitne povrede odredaba parničnog postupka iz članka 354. stavak 2. točka 2., 4., 8., 9., 13. i 14. ZPP-a i na pravilnu primjenu materijalnog prava. Pazeći po službenoj dužnosti na bitne povrede odredaba parničnog postupka iz članka 354. stavak 2. točke

2., 4., 8., 9., 13. i 14. ZPP-a, drugostupanjski sud nije našao da bi prvostupanjski sud počinio bilo koju od navedenih povreda.

Nije počinjena ni bitna povreda odredaba parničnog postupka iz članka 354. stavak 2. točka 11. ZPP-a, na koju upućuje tužitelj jer je izreka pobijane presude jasna i razumljiva te ne proturječi sama sebi ni razlozima presude. Presuda sadrži razloge o odlučnim činjenicama koji nisu nejasni ni nerazumljivi te nema proturječnosti između razloga presude i sadržaja izvedenih dokaza pa se može ispitati zakonitost i pravilnost presude.

Činjenično stanje u prvostupanjskom postupku je pravilno i potpuno utvrđeno i nije dovedeno u sumnju navodima žalbe, pa je neosnovan i žalbeni razlog tužitelja pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja.

U konkretnom slučaju prvostupanjski sud na temelju izvedenih dokaza utvrdio je da je tužitelj radeći poslove na svojem radnom mjestu nadzornika tehničke ispravnosti vozila imao osnovni radni zadatak nadziranja tehničke ispravnosti vozila i da je bio dužan vozilo u slučaju utvrđenih nedostataka proglasiti tehnički neispravnim, a kako je to propisano odredbama Pravilnika o tehničkim pregledima vozila.

Kako je prvostupanjski sud nedvojbeno utvrdio da je tužitelj vozilo marke Volkswagen transporter 2. srpnja 2019. ovjerio tehnički ispravnim,

iako je isto bilo tehnički neispravno iz razloga što je imalo više tehničkih nepravilnosti (19 većih i 7 manjih nedostataka), to je pravilno taj sud zaključio da je time izvršio povredu obveze iz radnog odnosa koja mu se stavlja na teret i da je tuženik u ovom slučaju imao opravdan razlog za izvanredno otkazivanje ugovora o radu tužitelju, u skladu s odredbom članka 116. stavak 1. ZR-a.

Naime, prema odredbi članka 116. stavak 1. ZR-a, poslodavac i radnik imaju opravdani razlog za otkaz ugovora o radu sklopljenog na neodređeno ili određeno vrijeme, bez obveze poštovanja propisanog ili ugovorenog otkaznoga roka (izvanredni otkaz), ako zbog osobito teške povrede obveze iz radnog odnosa ili neke druge osobito važne činjenice, uz uvažavanje svih okolnosti i interesa obiju ugovornih stranaka, nastavak radnog odnosa nije moguć.

Pravilno je prvostupanjski sud postupio i kada je odbio zahtjev tužitelja da mu tuženik naknadi troškove postupka iz razloga što se nisu ispunili uvjeti iz odredbe članka 154. stavka 1. ZPP-a, da bi se tužitelju priznali traženi troškovi postupka.

Slijedom svega navedenoga, drugostupanjski sud je na temelju odredbe članka 368. stavka 1. ZPP-a žalbu tužitelja odbio kao neosnovanu te je potvrdio prvostupanjsku presudu.

Županijski sud u Splitu, Gž R-159/2022-2 od 23.2.2022.

*Ivan Petrošević, dipl. iur.
Fakultet strojarstva i brodogradnje, Zagreb*